

سفرنامه آبه کاره در ایران

نوشته

آبه دو دومینوس بارتلمه کاره دو چامبون

(۱۶۳۹ - ۱۶۹۰ م)

ترجمه

دکتر احمد بازنماندگان خمیری

استادیار گروه تاریخ

دانشگاه پیام نور

نشر سنگلج

۱۴۰۳

سرشناسه	کاره، بارتلمی، ۱۶۴۰ - ۱۷۰۰ م.	Carre, Barthélemy
عنوان و نام پدیدآور	سنگلج، آبه کاره در ایران / نوشته آبه دو دومینوس بارتلمه کاره دو چامبون؛ ترجمه احمد بازمندگان خمیری	
مشخصات نشر	تهران، سنگلج قلم، ۱۳۸۷	
مشخصات ظاهری	۱۸۱ ص.؛ ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م	
فروست	نشر سنگلج؛ شماره انتشار ۳۵.	
شابک	978-622-90908-6-2	
وضعیت فهرست‌نویسی	فیبا	
یادداشت	کتاب حاضر ترجمه بخش "سفر در ایران" است که از متن انگلیسی با عنوان "The travels of Abbe Carre, 1672 - 74" به فارسی برگردانده شده است.	
یادداشت	چاپ قبلی: گلگشت، ۱۳۸۷.	
یادداشت	نمایه.	
موضوع	ایران - سیر و سیاحت - متون قدیمی تا قرن ۱۴	
	Iran - Description and travel - Early works to 20th century	
	آسیا - سیر و سیاحت - متون قدیمی تا ۱۸۰۰ م.	
	Asia-Description and travel -Early works to 1800	
شناسه افزوده	بازماندگان خمیری، احمد، ۱۳۵۴ - ، مترجم	
رده‌بندی کنگره	DSR ۱۲۲۸:	
رده‌بندی دیویی	۹۵۵/۰۷۱۶۰۴۲:	
شماره کتابشناسی ملی	۹۵۹۹۶۶۰:	
اطلاعات رکورد کتابشناسی:	فیبا	

نشر سنگلج

سفرنامه آبه کاره در ایران

مؤلفه: آبه دوومینوس بارتلمه کاره دو چامبون (۱۶۳۹-۱۶۹۰ م)

ترجمه: دکتر احمد بازماندگان خمیری

استادیار گروه تاریخ دانشگاه پیامنور

مقدمه: محمود خانی

طراح جلد و لوگوی نشر: محسن پیشدادی

چاپ و صحافی: پردیس

شماره انتشار: ۳۵

چاپ اول سنگلج: ۱۴۰۳

شمارگان: ۳۳۰ نسخه

بها: ۱۶۰٫۰۰۰ تومان

شابک: 978-622-90908-6-2

انتشارات و پخش:

تهران، خیابان سپهبد قری، خیابان شهید شاهپور آذرفر، پلاک ۶، طبقه دوم؛ تلفن: ۸۸۸۳۱۳۸۸

sanglaj.pub@yahoo.com

sanglaj.pub@Gmail.com

حق چاپ برای نشر سنگلج قلم محفوظ است؛ هرگونه کپی برداری و چاپ به صورت لوح فشرده و یا نشر در صفحات مجازی و یا به صورت کتاب الکترونیک پیگرد قانونی دارد.

فهرست مطالب

۹	پیش‌گفتار
۱۳	مقدمه مترجم فارسی
۲۳	مقدمه مترجم انگلیسی
۲۹	بخش اول: سفر از بصره به بندرکنگ
۷۹	بخش دوم: سفر از بندرکنگ به سورات
۱۰۷	بخش سوم: سفر از سورات به بندرعباسی
۱۴۳	بخش چهارم: سفر از بندرعباسی به بصره
۱۷۷	نمایه عام

پیش‌گفتار

کتابی که اکنون در دست شماست ترجمه بخش مربوط به «سفر در ایران» از سفرنامه‌ی آبه کاره^۱، سیاح و نماینده دولت فرانسه است که در طی سال‌های ۷۴-۱۶۷۲م/۵۳-۱۰۵۱خ به مرق سفر کرده است. کتاب حاضر ترجمه‌ی متن انگلیسی اثر مزبور است که در سال ۱۹۴۱م با ترجمه‌ی خانم فوکت^۲ در لندن به چاپ رسیده است. ترجمه‌ی انگلیسی آن دو بار، ابتدا در سال ۱۹۴۷م و بار دیگری بین سال‌های ۱۹۹۰ تا ۱۹۹۲م چاپ شده است.

در سال ۱۳۸۷خ زمانی که برای نخستین بار در چند نسخه محدود این کتاب چاپ شد، بازخورد مثبتی در بین علاقه‌مندان مطالعات حوزه خلیج فارس و جنوب ایران ایجاد کرد، بازخوردی که فراتر از انتظار مترجم بود. دلیل آن را می‌توان محتوای سفرنامه دانست. این سفرنامه علی‌رغم

1. Abbe Carre

2. Fawcet

حجم کم آن، حاوی نکات مهمی - چه از نظر تاریخی و چه از نظر جغرافیایی - است که در کمتر اثر آن دوره می‌توان یافت. از منظر تاریخی وقایع دورانی را در بردارد که ایران در خلیج فارس در دوران پسا شاه‌عباس اول با موضوعات جدیدی درگیر بود. رقابت شرکت‌های تجاری اروپایی، افزایش قدرت اعراب ایرانی و تغییر سیاست دولت مرکزی در قبال بنادر تجاری از مهم‌ترین این مسایل بودند که خواننده می‌تواند در این کتاب مشاهده کند. از سوی دیگر در مورد روابط ایران و فرانسه این سفرنامه حاوی نکات ارزشمندی است که در گزارش‌های دیگر یافت نمی‌شود. به ویژه در مورد نقش و حضور فرانسویان در بندرعباس که متأسفانه در این مورد با کمبود منابع دست اول روبرو هستیم. از منظر جغرافیایی، کاره از منطقه‌یی دیدن کرد که جهانگردان کمی به آن جا می‌رفتند و شاید بتوان گفت این سفرنامه یکی از نخستین گزارش‌ها را در این مورد در این منطقه در اختیار ما قرار می‌دهد. این یکی از دلایل عمده‌یی بود که این کتاب توانست مخاطبان خاص خود را بیابد.

درباره‌ی چگونگی دستیابی به دست‌نوشته‌ی آن متن اصلی، مطالبی در مقدمه‌ی مترجمان آمده است. در این جا ضروری است نکاتی در مورد خود اثر ارائه گردد. این کتاب در سه جلد نوشته و چاپ شده است. جلد اول با عنوان سفر از فرانسه از طریق سوریه، عراق و خلیج فارس به سورات، گوا، و بیجاپور همراه با گزارشی از بیماری شدید نویسنده کتاب، جلد دوم با عنوان

از بیجاپور به مدرس و سن تومه، گزارشی از تصرف خلیج ترینکومالی^۱ و سن تومه به وسیله‌ی دو لاهیة و محاصره سن تومه به وسیله ارتش گلکنده و عملیات جنگی بر ضد هلندیان و جلد سوم با عنوان سفر بازگشت به فرانسه همراه با گزارشی از انقلاب سیسیلی‌ها برضد حکومت اسپانیا. چون بخش بزرگی از این سفرنامه به شرح مسافرت کاره در هندوستان و وقایع آنجا اختصاص دارد و این مطالب ارتباط چندانی با ایران ندارد، از این رو مترجم تنها قسمت مربوط به ایران را ترجمه کرده که شامل بخش‌هایی از جلد اول و جلد سوم است. نکته‌ی دوم در مورد مقدمه‌ی مترجم انگلیسی است. متن انگلیسی دارای یک مقدمه‌ی مفصل و طولانی است که بیشتر آن شرح چگونگی پیدا شدن نسخه، شرح حال یابنده این نسخه و مسایلی از این دست می‌باشد. مترجم ترجیح داد تنها آن بخش را که برای آشنایی خواننده با کتاب لازم است، ترجمه کند و بخش‌های دیگر را که ارتباطی با آن ندارد، حذف نماید. توضیحات و حواشی در مورد اشخاص، اماکن و موارد دیگر در پایین هر صفحه آمده است. هر جا که این توضیحات از مترجم فارسی است، به صورت (م) مشخص شده است. در مورد شیوه‌ی ترجمه، مترجم کوشیده است تا به متن وفادار باشد. با این حال چون در مواردی ترجمه‌ی کلمه به کلمه برای خواننده‌ی فارسی زبان گنگ و نامفهوم می‌گردید سعی نمودم که بیشتر به محتوا پردازم تا واژه‌ها. در متن اصلی تمام تاریخها به

میلادی است. مترجم در برابر هر تاریخ میلادی معادل تاریخ هجری خورشیدی آورده است که «خ» مشخص شده است. در آن دوره در منابع فارسی و لاتین بندرعباس را بندرعباسی می‌نوشتند من هم صورت نگارشی آن دوره را ملاک قرار داده و بندرعباسی نوشته‌ام.

با گذشت بیش از ۱۵ سال از آن سال به اصرار و حمایت دوست گرامی‌ام، دکتر سیدسعید میرمحمدصادق، بر آن شدیم تا چاپی منقح و قابل قبول از این کتاب را به علاقه‌مندان حوزه خلیج فارس عرضه کنیم.

مترجم امید دارد که این چاپ با حداقل اشتباه از نظر ترجمه و نوشتار در اختیار علاقه‌مندان قرار گیرد. در پایان بر خود لازم می‌دانم از دوست عزیزم دکتر سیدسعید میرمحمدصادق مدیر محترم نشر سنگلج که به طور جد پیگیر چاپ این کتاب بودند سپاسگزاری خود را اعلام دارم. بدون تردید اگر تشویق‌ها و پیگیری‌های ایشان نبود این کتاب اکنون در اختیار خوانندگان قرار نمی‌گرفت.

احمد بازماندگان خمیری

بهار ۱۴۰۳ خورشیدی

مقدمه‌ی مترجم فارسی

سفرنامه‌ها و گزارش‌های اروپاییان یکی از مهم‌ترین منابع برای بررسی تاریخ سیاسی-اجتماعی سرزمین‌های جنوب خلیج فارس است. هرچند از اوایل قرن ۱۵م/خ به بعد است که شاهد حضور مستمر آنها در خلیج فارس هستیم، ولی پیش از اکتشافات جدید، نیز گزارش‌های اروپاییانی که از خلیج فارس دیدن کرده‌اند در دست داریم. در این جا شاید اشاره به برخی از این سفرنامه‌ها و گزارش‌ها که توسط اروپاییان تا اواخر دوره‌ی صفویه نوشته شده خالی از فایده نباشد. در این نوشتار تنها بر سفرنامه‌هایی تاکید می‌شود که مربوط جنوب ایران و خلیج فارس است. نخستین گزارش مربوط به دوره هخامنشیان است. زمانی که داریوش اول قدرت خود را در ایران تثبیت کرد یکی از سرداران را خود به نام اسکيلاکس، اهل کاریاندس در آسیای کوچک، مأمور ساخت تا مسیر دریایی بین خلیج فارس و دریای سرخ را بیاماید و گزارشی از آن تهیه کند. او سفر خود را از قندهار شروع کرد. به نظر

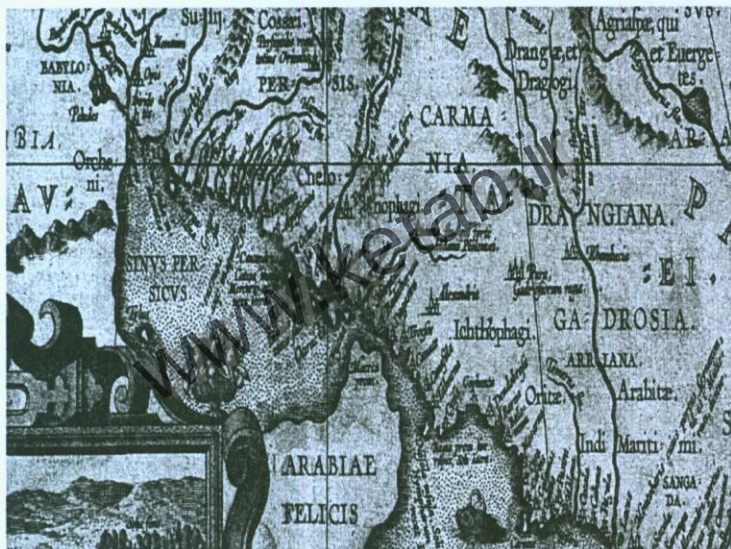
می‌رسد که او از سواحل مکران بازدید کرده است. متن کتاب در این خصوص مبهم است و چنین اشاره‌یی در آن یافت نمی‌شود. حتی نمی‌دانیم که او از خلیج فارس هم دیدن کرده یا نه. اصل گزارش اسکیلاکس در دست نیست و تنها اشاره‌یی به آن در کتاب تاریخ هرودوت وجود دارد که در کتاب چهارم ذکری از آن کرده است.

پس از آن باید از سفرنامه نئارخوس، سردار اسکندر، نام برد که شاید بتوان آن را اولین گزارش جامع از خلیج فارس و جغرافیای آن دانست. نئارخوس به دستور اسکندر مأمور شد مناطق اطراف رود سند و دریای پارس را مورد تحقیق و تفحص قرار دهد و گزارش جامعی را از مشاهداتش تهیه کند. هرچند اصل کتاب او از بین رفته اما از آن چه در برخی آثار یونانیان باقی مانده اطلاعات بسیار مهمی را می‌توان استخراج کرد. او برای اولین بار از شهر هرموز یاد می‌کند و محل ادامه به جزیره کشم^۱ می‌رود که آن را را آراکتا می‌نامد. در همین جزیره با آرامگاه ارتیره^۲ برخورد می‌کند که بر روی کوهی بلند قرار داشت. او سفرش را به سوی اروند رود ادامه می‌دهد و از دیگر جزایر و بنادر خلیج فارس یاد می‌کند. گزارش نئارخوس برای پژوهشگران خلیج فارس دارای ارزش زیادی است. هرچند همان گونه که اشاره رفت اصل گزارش او در دست نیست اما از همین روایت ناقص

۱. در مورد واژه کشم به صفحات بعد رجوع شود.

۲. براساس روایت یونانی ارتیره نخستین کسی بود که به جزیره کشم رفت و آن را آباد کرد.

مشخص می‌گردد روح تجارت و زندگی در سراسر این آبراه در جریان بود. نکته‌ی مهم در مورد این سفرنامه آن است که نامگذاری جزایر و مناطق خلیج فارس که تارخوس به کار برد تا مدت‌ها مورد استفاده اروپاییان بود و در نقشه‌های نخستین که از این منطقه ترسیم می‌شد همان نام‌ها را به کار می‌بردند. (نقشه شماره ۱)

در دوران اسلامی برای مدت‌ها سیاحی از اروپا به حوزه دریای پارس سفر نکرد که این خود عوامل متعددی داشت. در نیمه دوم قرن ۶ خ یک سیاح یهودی اسپانیایی به نام رابی بنیامین تودولایی به این منطقه آمد. هدف او دیدار از مناطقی شرقی بود که یهودیان در آنجا اسکان داشتند. در این دوره

یهودیان اروپا در معرض فشار زیادی از سوی حکومت‌های مسیحی قرار داشتند و این خطر وجود داشت که آنها یهودیان را به طور کامل در اروپا از بین ببرند. چنین به نظر می‌رسد که ماموریت بنیامین بررسی مراکز یهودی‌نشین شرقی بود تا وضعیت آنها را بسنجد و این که آیا این امکان فراهم هست تا بتوانند به آنجا مهاجرت کنند. بنیامین در طی سفرش بعد از دیدن بغداد به خلیج فارس آمد. یهودیان از دیرباز در این منطقه سکونت داشتند و به کسب و کار و تجارت مشغول بودند و در فعالیت‌های اجتماعی-اقتصادی منطقه به طور فعال مشارکت داشتند. او از جزیره‌یی در خلیج فارس یاد می‌کند که یهودیان در آنجا ساکن بودند و فعالیت اقتصادی داشتند. در خصوص همین جزیره اختلاف نظر وجود دارد. برخی آن را کیش و برخی دیگر آن را کشم می‌دانند. توصیفات او با جزیره کشم بیشتر منطبق است. براساس گزارش بنیامین حدود پانصد خانوار یهودی در این جزیره زندگی می‌کردند که به کسب و کار و تجارت مشغول بودند.

سفرنامه دیگر متعلق به جوزافا باربارو ونیزی است. او که از سوی دولت ونیز برای تشویق اوزون حسن برای حمله به دولت عثمانی به ایران سفر کرده بود در لشکرکشی فرمانروای آق‌قویونلو به شیراز برای سرکوبی شورشی پسرش اوغورلو محمد با او همراه بود. جوزافا در طی این سفر از هرموز، لار و گناوه دیدن کرده است. این اثر در مجموعه سفرنامه‌های ونیزیان در ایران با قلم منوچهر امیری ترجمه و توسط نشر خوارزمی چاپ شده است.

سفرنامه بسیار مهم دیگر سفرنامه دن گارسیا دسیلوا فیگونسروا سفیر پادشاه اسپانیا در دربار شاه عباس اول صفوی است. او از طریق هرموز وارد خاک ایران شد و بعد از توقف در بندرعباسی از طریق کورستان^۱ به لار و شیراز و سپس به اصفهان رهسپار گردید. نویسنده کتاب یکی از همراهان و منشیان دن گارسیا بود. او نویسنده‌ی چیره‌دست و اهل فرهنگ و کنجکاو بود. این ویژگی را می‌توان در گزارش‌های او دید. آگاهی‌های موجود در این کتاب بی‌نظیر است به ویژه اطلاعات او از مسیر بندرعباسی-شیراز-شایان توجه است. این کتاب توسط غلامرضا سمیعی با نثری شیوا ترجمه و به وسیله‌ی انتشارات نشر نو منتشر گردیده است.

اثر دیگر سفرنامه‌ی پیترو دل‌واله ایتالیا است که در دوره‌ی شاه عباس اول وارد ایران شد. او یک سیاح و جهانگرد بود و در مدتی که در ایران سکونت داشت از مناطق مختلف دیدن کرد. دیدار او از مناطق جنوبی ایران مصادف شد با درگیری‌های ایران و پرتغال برای تصرف جزیره‌ی هرموز. از این سفرنامه دو ترجمه موجود است: نخست ترجمه شجاع‌الدین شفا که در سال ۱۳۴۸ به وسیله بنگاه ترجمه و نشر کتاب انتشار یافت. این ترجمه کامل نیست و تنها بخشی از سفرنامه را شامل می‌شود. ترجمه دوم از محمود

۱. کورستان که امروز به نادرست آن را کهورستان می‌نویسند. در منابع و اسناد و نقشه‌های تاریخی کورستون و کورستان قید شده است. به نظر می‌رسد از اواخر دوره قاجار به کهورستان تغییر داده شده است.

بهبه‌روزی است که توسط نشر قطره در سال ۱۳۸۱ چاپ شده است. این ترجمه کامل است و اطلاعات خوبی از مناطق اطراف بندرعباسی ارائه می‌دهد.

سفرنامه دیگر، سفرنامه استودارت از اعضای سفارت سر داد‌مور کاتن است که برای تحقیق در مورد جعلی بودن یا نبودن سفارت رابرت شرلی از سوی پادشاه وقت انگلیس به ایران فرستاده شده بود. این هئیت از طریق بندرعباسی وارد ایران شدند. نویسنده‌ی آن اطلاعات مبسوطی در مورد مشاهدات خود در طی مسیر ارائه می‌دهد. این سفرنامه به وسیله احمد توکلی ترجمه و در فرهنگ ایران زمین جلد ۱۲ چاپ شده است. ترجمه جدیدی هم توسط حسن خدایی و ویلم فلور از این کتاب صورت گرفته که در سال ۱۴۰۰ به چاپ رسیده است. ترجمه جدید همراه با گزارش هربرت است که آن نیز یکی از مهم‌ترین سفرنامه‌ها برای شناخت جغرافیا و جملعه ایران عصر صفوی است

سفرنامه‌ی مهم دیگر سفرنامه ژان باتیست تاورنیه است. این کتاب یکی از بهترین منابع برای بررسی راه بندرعباسی به لار است. این کتاب توسط ابوتراب نوری ترجمه و در سال ۱۳۳۶ توسط انتشارات سنایی به چاپ رسیده است.

مشهورترین سیاحتنامه، سفرنامه شاردن است. شاردن که چندین بار به ایران سفر کرده، اطلاعات جامع و کاملی را از ایران عصر صفوی ارائه

می‌دهد تا جایی که برخی آن را یک دائرةالمعارف برای دوره‌ی صفوی می‌دانند. شاردن در طی این سفرها به کرات از مناطق جنوبی ایران و خلیج فارس دیدن کرده و در مورد آن در جای جای اثر خود مطالبی را بیان می‌کند. اما متأسفانه در ترجمه‌های فارسی آن بسیاری از این مطالب ترجمه نشده و حذف گردیده است. از سفرنامه شاردن دو ترجمه وجود دارد: اولی توسط محمد عباسی ترجمه و از سوی انتشارات امیر کبیر در ۱۰ جلد در سال ۱۳۳۹ چاپ شد و دیگری ترجمه اقبال یغمایی است که در ۵ جلد در سال ۱۳۷۴ توسط انتشارات توس به چاپ رسیده است.

اثر دیگر سفرنامه محمدعلی است که در دوره شاه سلیمان از ایران دیدن کرده و از طریق بندرعباسی به هندوستان و جاوه و ژاپن سفر کرد. او ۲ سال در ایران زندگی کرد و تا حدودی با طرز فکر ایرانیان آشنایی داشت. این سفرنامه توسط کیکاووس جهاننداری ترجمه و در سال ۱۳۵۷ چاپ دوم آن از سوی انتشارات خوارزمی وارد بازار شد.

سفرنامه کارری اثر جملی کارری سیاح ایتالیایی نیز از زمره آثار مهم است. اما به دلیل عدم ترجمه کامل آن اطلاعاتی که ما می‌توانیم درباره مناطق حاشیه خلیج فارس به دست آوریم اندک است. این کتاب به وسیله عباس نخجوانی و عبدالعلی کارنگ ترجمه و از سوی اداره کل فرهنگ و هنر آذربایجان شرقی در سال ۱۳۴۸ چاپ شده است.

علاوه بر سفرنامه‌های ذکر شده تعداد زیادی از این گونه آثار وجود دارد

که متأسفانه برخی از آنها در ایران ناشناخته و ترجمه نشده است. دو تا از مهم ترین آنها سفرنامه تونوت و سفرنامه فریر هستند که در دوره صفویه از ایران دیدن کرده‌اند. این دو اثر دارای اطلاعات گران‌بهایی درباره شهرها و مناطق ساحلی ایران هستند. به ویژه فریر که مسیر بندرعباسی - لار و لار - بندرکنگ را به طور مفصل شرح داده و منازل آنها را یک به یک برشمرده است.

همان گونه که در این بررسی مختصر مشاهده گردید بیشتر این سفرنامه‌ها متعلق به دوره‌ی صفویه است. گزارش‌هایی که آنها از مناطق جنوبی و کرانه‌های خلیج فارس ارائه می‌دهند شامل شرح حوادث و بررسی منزلگاه‌های بین بندرعباسی و لار است و کمتر به دیگر نواحی توجهی دارند. در این میان جملی کارری یک استثناء است اما همان‌گونه که اشاره شد متأسفانه بسیاری از مطالب بخش بازدید از جنوب ایران او ترجمه نشده است. در این میان سفرنامه آبه‌کاره در نوع خود منحصر به فرد است. زیرا او نه از راه سنتی و معمول دیگر سیاحان بلکه مسیری را پیمود (مسیر بندرعباسی - بوشهر) که هیچ جذابیتی برای دیگران نداشت. اطلاعاتی که او از منزلگاه‌ها و نقاط بین راه ارائه می‌دهد هرچند در بیشتر مواقع مختصر و موجز است اما بسیار ارزشمند و گران‌بها است. همانطور که در پیش گفتار خواهد آمد کاره مأمور دولت فرانسه بود. او وظیفه داشت تحقیقاتی برای بهبود و افزایش تجارت فرانسه در ایران به عمل آورد. شاید در راستای این

هدف باشد که او مجبور گردید این مسیر طولانی و پر خطر را پیماید. گزارش‌های او حاوی نکات بسیار مهمی است که در اینجا به برخی از مهم‌ترین آنها اشاره می‌شود:

۱. وجود آگاهی‌هایی در مورد منزلگاه‌ها و روستاهای بین راه
۲. تفکیک و مشخص کردن مناطق فارس‌نشین و عرب‌نشین
۳. اشاره به رقابت و اختلافات هلندیان و فرانسویان. این رقابت و درگیری آن چنان شدید بود که کاره مجبور می‌شود همسفر بودن با یک هلندی را با پیش کشیدن منافع دولت فرانسه توجیه کند.
۴. اشاره به حضور و نقش پرتغالیان در بندرکنگ و درگیری‌های آنها با اعراب مسقط
۵. اشاره به روابط ایران و فرانسه در این دوره و حضور آنها در بندرعباس
۶. گزارش‌های او در مورد اعراب نخیلو و ریشهر و علیه نفوذ دولت ایران در آن نقطه بی‌همتا است. به ویژه وجود درگیری‌ها و رقابت بین آنها در این دوره که به یک جنگ تمام عیار منجر شد. در کنار آن از لابلائی گفته‌های او می‌توان پی برد که شیوخ عرب آن منطقه از قدرت مطلق برخوردار نبودند، بلکه این قدرت و نیرو بین شیوخ متعدد هر منطقه تقسیم شده بود.
- علی‌رغم ویژگی‌های مثبتی که بر شمردم این سفرنامه دارای ایرادات و نواقصی نیز هست که عمده‌ترین آنها عبارتند از:
 ۱. ایجاز و خلاصه‌گویی: کاره در بسیار از موارد به ویژه در توصیف

مناطق مطالب خود را بسیار خلاصه بیان می‌کند. اگر او در مورد برخی از مناطق مفصل‌تر گفتگو می‌کرد اثر او ارزش دو چندانی می‌یافت.

۲. اغراق‌گویی در مورد نقش و اهمیت فرانسویان در ایران: او در جای‌جای اثر خود این اغراق‌گویی را آشکار می‌سازد و می‌خواهد چنین القاء کند که فرانسویان دارای چنان نفوذی هستند که می‌توانند در وزرا و کارگزاران ایرانی تأثیرگذار باشند.

۳. تعصب شدید مذهبی: کاره از آن جایی که خود یک روحانی بود^۱ گرایش‌های مذهبی شدیدی داشت و نسبت به پیروان ادیان دیگر چندان روی خوش نشان نمی‌داد. بار آنها با لحن تحقیرآمیزی سخن می‌گوید.

۴. نفرت و بیزاری نسبت به اعراب: این نفرت او تا جایی بود که حتی در مواقعی که از سوی اعراب کمک و مساعدت دریافت می‌کند از نکوهش رفتار و کردار آنها خودداری نمی‌کند.

با وجود این گونه ایرادات، سفرنامه او یک منبع بسیار مهم برای شناخت تاریخ و جایگاه بسیاری از شهرها و روستاهای جنوب ایران است. چنین کتب و منابعی باید پیش از این ترجمه و چاپ می‌گردید. دلیل آن هرچه بوده امید است بعد از این نسبت به ترجمه این گونه منابع توجهی بیشتری مبذول گردد تا محققان بتوانند از اطلاعات موجود در آن استفاده ببرند.

۱. به مقدمه مترجم انگلیسی مراجعه شود.

مقدمه‌ی مترجم انگلیسی

این کتاب [ترجمه] سفرنامه‌ی آبه کاره است که بین سال‌های ۷۴-۱۶۷۲ م / ۵۳-۱۰۵۱ خ از فرانسه به هندوستان مسافرت کرد. او مسیر صحرای سوریه، بین‌النهرین، خلیج فارس و هندوستان را پیمود. در هندوستان از شهرهای گوگا^۱، سن تومه^۲ (نزدیک مدرس)، سورات، گوا، بنگالور و گلکنده دیدن کرد. در برگشت از مدرس به بمبئی و از آنجا به سورات رفت. از سورات نیز همان مسیر رفت را پیمود. یادداشت‌های او در این مسیر ماجراهای سفر، گفتگوهایش با مردمان در هنگام رویارویی با آنان و مشاهداتش از کشورهایی که دیدن کرده و رسوم مردم آنجا را شامل می‌شود. سبک [نوشتاری] سفرنامه‌ی او مانند دیگر سفرنامه‌ها است. اما از دو جنبه با دیگر سفرنامه‌ها تفاوت دارد و دارای اهمیت ویژه است: اول، شیوه‌ی واقع‌گرایی او

1. Goghga

2. St.Thome

است که هرچیز را آن چنان واقعی و روشن ترسیم می‌کند که تصویری واضح و آشکار از آن چه ستایش یا نکوهش می‌کند، در برابر دیدگان ما قرار می‌دهد. دوم، هم‌زمانی سفرهای او با حوادث مهم تاریخ فرانسه و هند است. یادداشت‌های او در زمانی نوشته شده که ناوگان دریایی فرانسه در اقیانوس هند استقرار یافته بود. این ناوگان از سوی لویی شانزدهم و وزیر قدرتمند او، کلبر، برای حمایت از تجارت نوپای فرانسه در هند و امکان اخراج هلندیان از سیلان فرستاده شده بود. در این سال‌ها فرانسه با انگلستان بر ضد هلند متحد شده بود.^۱ کاره در برخی از جنگ‌هایی که در شرق بر ضد هلندیان به وقوع پیوست، به طور فعال شرکت داشت. او خاطراتش را “سفرنامه‌ای از شرق آسیا” می‌نامید. زیرا کلبر، او را با پیام‌هایی برای ژنرال دو لا هیه^۲، فرمانده فرانسویان در اقیانوس هند، فرستاده بود. چنین به نظر می‌رسد که او هم به نوعی ناظر فعالیت‌های کلبرانی هند شرقی فرانسه بوده و گزارش‌هایی در مورد کارهایش به کلبر ارائه می‌داده است.

نسخه‌ی خطی این سفرنامه بوسیله‌ی مدیر شرکت هند شرقی انگلیس در سال ۱۸۲۰م/۱۱۸۹خ در لندن پیدا شد و بوسیله‌ی جان والکر^۳ به رییس هیأت مدیره، آقای (بعدها سر) جورج آبرکرومبی رابینسون^۴، پیشنهاد خرید

۱. تاثیر این روابط را در سفرنامه و گفتار کاره می‌توان دید.

2. de la Haye

3. John Walker

4. Abercaombie Robinson

داده شد. کتابدار شرکت، (سر) چارلز ویلکینز، که پیشنهاد خرید آن را داده بود، آن را شامل "موضوعات جالب فراوانی که شایسته جایگاهی برای آن در این کتابخانه است" می‌دانست. رئیس بعد از دیدار با والکر، موافقت کرد که دست‌نوشته به قیمت ۴۰ فرانک خریداری شود. در برگ سفید ابتدای کتاب یادداشتی وجود دارد که نشان می‌دهد نسخه‌ی خطی در تاریخ سوم نوامبر ۱۸۲۰م/۱۲ آبان ۱۱۹۹خ وارد کتابخانه شده است.

در مورد اعتبار و سندیت دست‌نوشته هیچ شک و تردیدی نیست. وجود آبه کاره به وسیله‌ی اسناد دیگر از قبیل گزارش او به کلبر در تاریخ ۲۲ ژانویه ۱۶۷۴م/۳ بهمن ۱۰۵۲خ موجود در آرشیوهای وزارتخانه مستعمرات در پاریس، اثبات شده است. همچنین اشاراتی به حضور او در مدرس به عنوان نماینده ژنرال دلاهی در بایگانی ابتدای آفیس سال ۱۶۷۳م/۱۰۵۲خ وجود دارد. به طور یقین متن، دست‌نوشته‌ی خودکار است. زیرا دارای تصحیحاتی است که از سوی خود نویسنده با همان خط و جوهر اعمال شده است. به نظر می‌رسد که این سفرنامه یادداشت‌های شخصی کاره بوده که برای خودش می‌نوشته است.

از نوشته‌ها و کتاب‌های فرانسوی اطلاعات کمی در مورد کاره می‌توان بدست آورد. خلاصه‌ای از زندگی او در فرهنگ لغت بزرگ لاروس، جلد ۳، صفحه‌ی ۴۴۵ و کاملتر از آن در Nouvelle Biographie General، جلد ۳، صفحه‌ی ۸۵۸ و نیز در کتاب Biographie Univer، اثر میچود^۱، جلد

1. Michavd

۲، صفحه‌ی ۵۲ موجود است که اثر آخری از همه مهم‌تر می‌باشد. اما هیچ یک از این آثار اطلاعاتی در مورد نسبش ارائه نمی‌دهند. مطالب آنها بیشتر بر اساس کتاب خود او است. وجود لقب آبه^۱ نشان‌دهنده‌ی روحانی بودن او است^۲. ولی در گزارش‌هایی که در سال ۱۶۶۶م/۱۰۴۵خ به کلبه داده تنها از خود با نام کاره یاد می‌کند. در منابع سال‌های بعد، کسانی که او را در شرق دیده‌اند، لقب آبه نیز به اسم او اضافه کرده‌اند.

به نظر می‌رسد که او در سال‌های ۴۰-۱۶۳۹م/۱۹-۱۰۱۸خ متولد شده است. این احتمال از دو طریق بدست می‌آید:

الف - در ۱۶ فوریه سال ۱۶۷۳م/۲۸ بهمن ۱۰۵۱خ که از گوا به بیچاپور می‌رفت، بیمار و بی‌هوش شد. [آن گونه که خودش می‌نویسد] خدمتکارانش پنداشتند که او مرده است. از این مورد در مورد سن او بحث کردند. یکی از خدمتکاران گفت که اربابش چندین بار گفته است که او ۳۴ سال سن دارد.

ب- در سال ۱۶۷۱م/۱۰۵۰خ که از بغداد به شام می‌رفت، یک راهنمای پیر عرب را استخدام کرد. کاره سن او را یکصد و بیست سال و اختلاف سن خودش را با او نود سال ذکر می‌کند. این مطلب با دیگر گفته‌های او تطابق دارد. زیرا اگر در سال ۱۶۷۳م/۱۰۵۱خ ۳۴ ساله بود، در سال ۱۶۷۱م/۱۰۴۹-۵۰خ ۳۱ یا ۳۲ ساله بوده است. در مورد وقایع زندگی بعد از سال

1. Abbe

۲. کلمه آبه در زبان فرانسوی به معنی راهب بزرگ است.

۱۶۹۰م/۱۰۶۹خ هیچ اطلاعی در دست نیست. حتی نمی‌دانیم کی و کجا درگذشته است.

در مورد محل تولدش نیز ما اطلاعی نداریم. می‌دانیم که تحصیلاتش را نزد پدران روحانی تکمیل کرده است. روجر هروره^۱ نام کامل او را آبه دو دومینوس بارتلمه کاره دو چامبون^۲ می‌نویسد و می‌گوید که برادر بزرگترش لِ سیور کاره دو چامبون، مسؤل نوشیدنی در کاخ شاهی، در ورسای بود. این منصب یکی از هفت منصبی بود که بر ترتیبات غذا و نوشیدنی پادشاه نظارت می‌کردند. از این رو او دارای مقام بالایی در دربار لویی شانزدهم بوده است. اما این گزارش در مورد چامبون اطلاعات زیادی را برای ما ارائه نمی‌کند. اگر چامبون نام جایی در فرانسه باشد، باید گفت که نزدیک به سی نام در این مورد وجود دارد. خوشبختانه فرهی به نظم جی. برنیر^۳ در سال ۱۶۸۲م/۱۰۶۱خ تاریخ بلویس را نوشته است. او در این کتاب لیستی از اسامی و نشان‌های خانواده‌های اشرافی ناحیه بلویس^۴ را ارائه می‌دهد و در میان آنها در صفحه‌ی ۶۱۰ به کاره دو چامبون با شرحی از نشان‌های نجابت خانوادگی او اشاره می‌کند.

کاره پیش از سال‌های ۴-۱۶۷۲م/۵۳-۱۰۵۱خ سفرهایی به مشرق

1. Rojer Herve

2. Abbe de.Dominus Barthelemy Carre de Chambon

3. J.Bernier

4. Blois

زمین داشته است. از جمله در سال ۱۶۶۸م/۱۰۴۷خ به ماداگاسکار و از آنجا به سورات در هندوستان رفته و در همین دوره از بندرعباسی، بندرریگ، جزیره خارک و بصره دیدن کرده است. داشتن دوستان و آشنایی او با راه‌های منطقه نشان‌دهنده‌ی حضور او پیش از این در این جا است. کاره تنها یک سیاح نبود، بلکه از مقامات مافوق دستوراتی داشت تا از مناطق مختلف برای جمع‌آوری اطلاعات دیدن کند. زیرا فرانسه به رهبری کلبر در صدد برقراری روابط تجاری با شرق بود.